

Közeleti Hírmondó

2013/4. negyedév

Felelős kiadó: Náraiért Egyesület

megjelenik 500 példányban

Szerkesztették: Marton Melinda, Molnárné Németh Emma, Horváth Szabolcs, Németh Tamás
www.kozeletihirmondo.gpinet.hu

Devecseri Szilárd a válogatottban!

Még csak 23 éves, de elérte azt, ami minden élsportoló labdarúgó álma. Devecseri Szilárd, aki jelenleg a Szombathelyi Haladás hátvédje, immár magyar válogatott labdarúgó. Nárai-ban nevelkedett, itt él, idekötik a gyökek. A Kossuth Lajos utcai takaros szülői ház közel a sportpályához, de mégsem ez határozta meg pályaválasztását. Ennél sokkal többet jelentett számára a kitartás, szorgalom, lemondások az edzések javára és persze a veleszületett tehetség. Mint ismeretes, a debreceni Mészáros Norbert sérülése miatt Egervári Sándor szövetségi kapitány Devecseri Szilárdot hívta be a keretbe.

– Vasárnap este szólt Artner Tamás vezetőedző és Vörös Csaba technikai vezető, hogy Egervári Sándor szövetségi kapitány számít rám a válogatottban, és hívjam fel. Azonnal tárcsáztam a kapitányt, aki jelezte, hétfőn

Guzmics Richárdot – jól ismerem, ők nagyban megkönnyítik a beilleszkedésem. Úgy érzem őszeleddig nekem és a csapatnak is jól ment a játék, és ha úgy alakul, a válogatottban is bizonyítom, hogy rászolgáltam a meghívóra – mondta Szilárd, aki a románok ellen ugyan még nem, de az észtek elleni világ-bajnoki selejtezőn már pályára lépett és 5–1-re nyert a magyar válogatott, melyet a televízió képernyőjén végigkövethettünk.

Szilárd óvodás korától sportol, úszóként komoly eredményeket ért el korcsportjában. A víztől gyakorta fülgyulladás-tól szenvedett, így aztán már általános iskolásként váltott, mégpedig a labdarúgásra. Náraiból Körhöz Györggyel közösen jártak, pontosabban szülei vitték őket a szombathelyi Lurkó UFC

edzéseire. A Szombathelyi Paragvári Általános Iskola után a

délelőtt szeretettel vár a telki edzőtáborban. Beszélgettünk néhány mondatot, a kapitány közölte, régóta figyelt már, és tervezte, hogy valamelyik barátságos mérkőzésre behív. Mészáros Norbert sérülése azonban keresztülhúzta a számításait, úgy alakultak a dolgok, hogy már most szüksége van rám. Miután letettem a telefont, a szüleimmel közöltem először az örömhírt, aztán ahogy nyilvánosságra került a válogatottságom, égett a telefonvonalam rendesen és a közösségi oldalamat is ellepték a gratulációk. Igyekeztem mindenkinek válaszolni – nem volt egyszerű feladat. Artner Tamás is gratulált, azt mondta: megérdemeltem. Természetesen óriási megtiszteltetés, hogy a válogatott kerettel készülhetek. A szombathelyieket – Király Gábort, Koman Vladimirt és persze

Savaria Szakközépiskolában érettségizett, de a mindennapi edzések,

a labdarúgás és a Haladás már ekkor meghatározó korszaka volt életének. Szerencsés ember, munkája a hobbi, ebből él: hivatásos labdarúgó. Szilárd a pályán balhátvéd, mégpedig nem is akármilyen, ballábas! Az ilyen képességgel rendelkező tehetség világviszonylatban is rendkívül ritkának számít. Így nem csoda, hogy már aznap, mikor behívták a keretbe, tucatnyi csapatvezető, menedzser kereste telefonján. Játéka már a hollandok érdeklődését is komolyabban felkeltette. Szilárd úgy nyilatkozott, jelenleg a Haladás igazolt játékosa, izgatottan várja az új stadion terveit, megvalósítását, de ha komoly külföldi ajánlat érkezik, azt meg fogja fontolni.

Folytatás a 12. oldalon

2 Önkormányzati hírek

4 Védőnői tanácsok

7 Kedvező nyelvtanfolyam

8 Szüreti felvonulást tartottunk

12 Sport hírek

Önkormányzati hírek

– Nárai határában veszélyes hulladékégető létesül?

Községgazdálkodásról

Eddig megfontolt gazdálkodást folytató települések vannak komoly bajban a központi források elvonása okán. Mindezek Náraira is kihatnak, mindennap egy újabb kihívás. Ez év elejétől teljesen elvonásra került a lakosságszám arányos normatíva. Az eddig helyben maradó gépjárműadó 60%-a került elvonásra.

Így az eddigi mintegy 10 millió forint ilyen bevételünkől csak 4 millió marad nálunk, 6 millió továbbutalásra kerül az államkincstár felé. De jelentősen csökkent az iparüzési adó bevételünk is. Mindezek együttesen előre vetítve mintegy évi 18 millió forint elvonást jelentenek Nárai számára. Ráadásul elveszítetük a felsőcsatári iskolapert is! Lényegében a központi finanszírozás a fenntartásra (munkabérekre, rezsire) elég, fejlesztésre ezekből vajmi kevés jut.

Sajnálattal állapítom meg ugyanakkor, hogy a helyi fejlesztések, óvodafenntartás egyik fő pillére a helyben beszedett adók befizetésének morálja nagymértékben leromlott. A kommunális adó, gépjármű adó és az iparüzési adó 60 napon túli hátralékos tartozás mára több mint hatmillió forintra rúg! A testületünk a minap döntést hozott, az eddig adófizetést elkerülőkkal szemben mindent meg fogunk tenni a hátralékok beszedését illetően. Kérem, vegyék számba ezeket és a még hátralékosok mielőbb teljesítsék fizetési kötelezettségüket. Ellenkező esetben jogszabályban rögzített módon kerül beszedésre. Járandóságokból történő letiltásra, gépjármű adótartozás esetében továbbá a gépjármű forgalomból történő kivonására lehet számítani. Az adós vállalkozások pedig inkasszóra és átfogó adóhatósági ellenőrzésre számíthatnak. A törvény lehetővé teszi az adósok és tartozásuk nyilvánosságra hozatalát, ez esetben még nem kívánok élni vele. A pálmát egyébként az a cég viszi, akinek tartozása mára már milliós nagyságrendű.

Az önkéntes diákmunkáról

Önkormányzatunk is csatlakozott, így jogosulttá váltunk az érettségiző diákok számára a kötelező 50 óra önkéntes diákmunka biztosítására és igazolására. A lehetőségeink között az óvoda, alkottóház, rendezvények, labdarúgó-mérkőzések kapcsán történő önkéntes segítség, szórólap, Hírmondó terjesztés, illetve bármilyen hasznos tevékenység szóba jöhet. Érdeklődni a hivatalban. Már több diákot bevontunk, jöhet bárki, senkit nem utasítunk vissza!

Helyi polgárvédelmi egység felállítása

A vonatkozó törvény erejénél fogva minden településnek meghatározott létszámú állománnyal rendelkező polgárvédelmi egységet kellett létrehozni. Nárai esetében ez a szám 25 fő. A megvalósításra néhány hetes határidő állt rendelkezésre. Parancsnoka a törvény értelmében a polgármester, a kijelölést szintén a polgármester jogkörébe utalta a rendelkezés. Négyfős

parancsnokság, műszaki mentők és elsősegélynyújtó egységek kerültek felállításra. Ugyan a haza védelme mindenkinek alkotmányos kötelezettsége, döntésem meghozatalakor figyelembe vettem a szellemi, fizikai aktivitást és a közeletben eddig betöltött szerepet, ezért jellemzően 25-45 év közötti férfiak kerültek a helyi polgárvédelmi egységbe beosztásra. Az érintettek minderről határozatban értesültek.

Veszélyes hulladékégető létesül Nárai szomszédságában?

Információim szerint folynak az előkészületei annak a veszélyes hulladékégető üzemnek, amely a tervek szerint mindössze néhány száz méterre létesülne a Nárai házaktól. Az égetőmű a megsemmisítés során villamos áramot állítana elő. Számításba jöhet a háztartásoktól beszedett veszélyes hulladékon túl akár a LUK-ból, Jabil-ból, a szentgotthárdi Opelből, győri Audi-ból kikerülő veszélyes hulladékok ártalmatlanítása is, mint műanyagok, olajos, zsíros rongyok, csomagolások stb. A részben uniós forrásból, közel 3 milliárd forint összköltségű üzem ugyan nem Náraiban, de közvetlenül annak közigazgatási határán, a komposztáló üzemnél létesülne. Így a tevékenységből származó iparüzési adóbevétele is Szombathelyt illetné.

Fejlesztéseinkről

Bár a központi forrás apad, az eddigi gazdálkodásunk megalapozta sikeres pályázataink megvalósítását. Átadhattuk a két EU-s projektből megvalósult önkormányzati ingatlan felújítást, bővítést: a Sportöltöző (a Nárai Sportkör gesztorságával) és a Park-ház fejlesztést. Mindkét projekt, illetve a Sargaliliom Fesztivál kapcsán is a szükséges teendők után benyújtásra kerültek a kifizetési kérelmek. Az EU-s projektek tudvalévő utófinanszírozásúak, így jelenleg még a község pénze áll bent, cirka 20 millió forint. A teljes kiutalás akár fél évet, vagy még többet is igénybe vehet, így addig azt nélkülöznünk kell.

Sikeresen elindítottuk a Nárai Plébániaépület felújítását. A Nárai Templomért Alapítvány mint gesztor vesz részt a projektben. A fejlesztéssel nyílászárócsere, külső hőszigetelés, színezés, akadálymentesítés, fűtőkorszerúsítás, emeleti részen két fürdőszoba, vizesblokk újraépítése, egyik szoba parkettázása, részleges villanszerelés, illetve a meglévő burkolatok újra járólappozása, teljes belső festés, illetve a használati melegvíz biztosítására napkollektorok és a szükséges gépészet kerül beépítésre. Ezen pályázat keretén belül két másik helyszínen a vallásturizmus támogatásaként kisebb pihenőparkok, játszóterek létesülnek. A Petőfi Sándor utca–Gagarin utcák kereszteződésénél lévő buszváró körüli zöldterületen, illetve a Kossuth Lajos utca végén a Szent János-szobor környékén. Ez a rész élősvénnyel kerül körbehatárolásra a gyermekek biztonsága érdekében, a szoborig térkövezett sétány készül kerékpártárolóval, paddal, szemétygyűjtővel, illetve hinta, egyéb kisebb játszótéri elemek kerülnek elhelyezésre. A másik helyszínen szintén hasonló létesítmény készül azzal a kitéttel, hogy itt egy felnőtt és rokkantak számára alkalmas bukfencruúd is készül ütőcsillapító gumialátéttel. Mindkét helyszínen több

tucat őshonos fa is elültetésre kerül. A projektekre 15 millió forintot igényeltünk, azonban csak 11,2 millió forint támogatást ítélt meg részünkre. Az elvonások egyébként jellemzően az épületfejlesztést érintették, a pihenőparkok vonatkozásában nem volt jellemző. A beérkezett ajánlatok sajnos jóval felette vannak ennek. A legmagasabb ajánlattevő ajánlata közel 20 millió forint, míg a legkedvezőbb ajánlat 16,2 millió forint volt. Ehhez fog még hozzájönni a projektmenedzsmenti és műszaki ellenőri költség (cirka 500 ezer forint), így a várható összköltség 16,7 millió forint lesz. Tehát az elnyert támogatáson kívül szükségünk lesz további 5,5 millió forintra. Azaz ennyiből valósíthatjuk meg a közel 17 milliós fejlesztést, cserében a megye egyik legmodernebb plébániája lehet a Náriai. A megvalósítás támogatására önkormányzatunk 500 ezer forintot biztosít, a hiányzó 5 millió forint előteremtése, összegyűjtése jövő tavaszig az Egyházközség feladata lesz. Ennek szellemében szólítunk mindenkit a jövő évi Egyházközségi hozzájárulásra. De ennél is nagyobb kihívást fog jelenteni a projekt megfinanszírozása, lévén ez is utófinanszírozású pályázat. A munkálatok elvégzését 2014 nyarára szeretnénk befejezni.

Sajnos rosszabb a helyzet a volt tanítólakás felújítási pályázatunkkal. Közel 14 millió forint támogatást ítélt meg (15 millióóra lehetett maximum pályázni). De ebbe a költségvetésbe már bele nem fért munkanemek elvégzésével is bőven kalkuláltunk. Gyakorlatilag az épület négy fala maradt volna, teljesen újjáépítettük volna, közel ekkora rész került volna hozzáépítésre: hőszigetelés, megújuló energiaforrások kerültek volna beszerelésre. Ennek kivitelezése közel 30 millió forintból állna meg. A képviselő-testület úgy értékelte, hogy jelen gazdasági helyzetben a község az elnyert 14 millió mellé nem kíván további 16 milliót odatenni. Így nagy valószínűséggel ettől a pályázattól visszalépünk. De ha már elkezdjük az épület és környezetének állagmegóvását, önerőből elvégezzük annál is inkább, mert az épület olyan állapotban van, ha nem végezzük el, akkor később már nem is lehet. Az épület szétmállott tetőcserepét cseréljük ugyancsak használtra, de jó állapotú falcosra. Ezzel együtt a tető fóliázása, újralécezése, bádогоzása is elkészül. Az épületet megpróbáljuk szigetelni, a kéményt is újarakjuk (szigetetlen és a belső vizesedés egyik fő forrása), a villanyt is újraszerejük, a belső burkolatok is megújulnak, nyílászárócseré után színezés készül. Ennek költségvetése még a megítélt támogatás közel 4 milliós önerőjénél is szerényebb lesz. A felújítás után az épület közösségi célokra szolgálhat, de adott esetben – baj ne legyen – szükségakásként is azonnal birtokba vehető lesz. Az újabb épület és környezetének megújulása után ez a településközponti rész (Óvoda – Alkotóház) valóban méltó lesz Náraihoz.

Örömteli viszont, hogy a Náraiért Egyesület által a Park-ház fejlesztéshez kapcsolódó Millenniumi park- és játszótérfejlesztés pályázatunkkal kapcsolatban is megszületett a döntés, amely pozitív lett, 9 millió forintnyi fejlesztést indíthatunk. E kiírásban sportfejlesztésre 5, parkfejlesztésre 5, míg játszótérfejlesztésre 4 millió forint volt a maximálisan igényelhető összeg. Esetünkben néhány játszótéri elem, sporteszköz: pl.: kosárlabdapálya, gördeszkapálya kialakítását nem támogatják. De még így is maradt bőven támogatott fejlesztés: térkövezett bejárat, csúszdatorony két hintával, amőbajáték nyújtókkal, lengőhíd, kültéri pingpong-

asztal, egy hatszög alakú fedett pihenőház, két kisebb fedett beülő fa pavilon, kerékpártároló, stílusos kültéri padok. Továbbá két db napkollektoros, LED-es modern kandeláber (ez maga több mint 2 millió forint!), melyet mint megújuló energia kiépítéseként vállaltunk be. Ez plusz 15 pontot jelentett az elbíráláskor, enélkül lehet össze sem jött volna, illetve őshonos magyar fák is elültetésre kerülnek. A pályázat 100%-ban támogatott, önerő nélküli. A kivitelezést terveink szerint még az ősszel megindítjuk, az átadás a jövő évi gyermeknapon esedékes.

Ugyancsak a Millenniumi parkban létesítendő fedett kő-faszínpad és a templom melletti zöldterületen kialakítandó újabb pihenőpark, kisebb játszótér megvalósítását célzó pályázatunk befogadásra került, az utolsó előtti körön is túljutott. Végso elbírálása késő ősszel esedékes.

A Művelődési Házban a fiatalok kérésének megfelelően fitnesscentert, konditermet alakítottunk ki, melyet vissza nem térítendő Belügyminisztériumi pályázatból valósítottunk meg az „Itthon vagy! Magyarország, szeretlek!” programsorozathoz kapcsolódóan 250 ezer forintból. A kondigépek használata ingyenes, hogy mely napokon lesz elérhető, szervezés alatt áll, érdeklődni bátran a Művelődési Házban, illetve ifj. Skrapits Lajosnál.

A kormány kiemelten támogatja a látványsport fejlesztését, melynek Nárai is aktív részese, ez látszik az eddigi sportpálya-, öltözőfejlesztéseinken is. A Nárai Sportkör sikeres TAO pályázat eredményeként hamarosan új védőkorlát létesül a pálya körül közel 2,7 millió forintból.

A harangláb I. ütemét, az alapozást még tavasszal elvégeztük. A következő, a harangláb felépítése a mesterek határidőnaplójában őszre van előirányozva, így az hamarosan új látványelemként ékesítheti községünket. Ezt követően a III. ütemben kerül majd felszerelésre a 30 kg-os új bronzharang, illetve a temetői ravatalozótól a vezérlés kiépítése.

A tavaszi útjavítások (Árpád, Dózsa, József Attila) után őszre a Béke utca felületének kőerősítését tervezzük. A Dózsa utca járdaaszfaltozása ugyancsak megtörténhet, a kivitelezőt várjuk, aki úgy tűnik túlvállalta magát. Miután a József Attila út megerősítésre került ugyancsak a külterületi Kiskúti és Nagy utakkal együtt, ezért a József Attila utca forgalmi rendje módosításra került. Az idei évtől ezt követően október 15 és december 31 között az utcában tilos a traktorok közlekedése. Ezt hamarosan táblák is jelezni fogják. Az intézkedés célja, a felújított út állapotának megőrzése a fenyőfászállítóktól. Ők a fenti külterületi utakon tudják megoldani a közlekedést. A folyamatban lévő útperünk kapcsán tavasz óta nem tartott tárgyalást a bíróság.

Digitális korszakváltás

Kétévi előkészület után a finisben: siker koronázta azt a kezdeményezést, amely valóban a XXI. század távközlését hozza el Náraiiba. A terveknek megfelelően halad a Szombathely–Nárai közti meglévő rézkábel optikai, üvegszál távközlési hálózatra történő kiváltása. Mialta a település négy részén lévő MUX, illetve tucatnyi PCM vonalsokszorozók is megszüntetésre kerülnek. Tehát az Önök házaiktól a jel ugyanúgy az eddigiekhez hasonlóan a meglévő hálózaton keresztül jut el a Postánál újonnan kialakításra kerülő Huawei típusú digitális kisközpontig – csak immár vonalsokszorozók nélkül –, majd innét fényjellel átalakítva

fut tovább. Ezáltal az eddig szinte csak telefonvonalra alkalmas rendszer ezt követően rendkívül gyors internet és akár több száz digitális TV jel vételére válik alkalmassá. Lévéen Náraiából az adatforgalom ezt követően üvegcszálás optikai kábelben fényjelként jut el az ország és a világ különböző pontjaira. A lefektetésre kerülő 36 üvegcszál tartalmazó kábel később Pornóapáti, Horvátlovó, Vaskeresztes, Felsőcsatár községek bekapcsolását is lehetővé teszi. Mint egykori távközlésben dolgozó tudom, hogy a fejlesztés mekkora minőségi ugrást eredményez. A több tízmilliós beruházás EU támogatásból, illetve a szolgáltató költségén valósul meg, községünkre nézve anyagi terhet nem jelent. A műszaki átadása még az idén megvalósulhat. Ezt követően a szolgáltató különféle (telefon, internet, TV) előfizetői csomagajánlatokkal keresheti fel a lakosságot.

Kifizettük a felsőcsatári iskola-hozzájárulást

2013. szeptember 11-én kifizettük a bíróság által immár jogerősen megítélt összeget a felsőcsatári iskolaper kapcsán. A ránk rótt teher 2,4 millió forint + 10 év kamata volt, összesen 3 382 400 forint. Melyet az alábbi megbontásban kellett teljesítenünk, a Felsőcsatári Nemzetiségi Nyelvet Oktató Általános Iskolát alapító tagjai között. Felsőcsatár Község Önkormányzata: 898 692 Ft-ot, Narda Község Önkormányzata: 870 254 Ft-ot, Vaskeresztes Község Önkormányzata: 527 507 Ft-ot, Horvátlovó Község Önkormányzata: 387 149 Ft-ot és Pornóapáti Község Önkormányzata: 698 798 Ft-ot kapott.

Összefoglalva, a pert azért veszítettük el, mert egyrészt az akkori önkormányzat Szombathellyel kötött szerződése nem volt összhangban a szülői akarattal. Ugyanis a tanulók több mint 50%-a a felsőcsatári iskolát választotta, nem az Önkormányzat által testált szombathelyi Désit. Így igaz nem volt szerződés

Nárai–Felsőcsatár között, de a bíróság szerint ilyen esetben a megbízás nélküli ügyvitel szabályai a mérvadóak, mely jogalapot továbbra is vitatunk. Véleményünk szerint ez esetünkben nem releváns, ugyanis most már kimutathatóan a Nárai gyermekek után 48 millió forint kvótához jutott az iskola, ezzel szemben oktatásuk csak 40 millió forintba került. Tehát a Nárai gyermekek nem okozhattak pluszköltséget, hanem hozzájárultak az iskola gazdaságos fenntartásához, ha nem a bezárástól mentették azt meg. Talán emlékeznek, az iskola eredeti követelése több mint 9 millió forint volt, ami kamattal növelten mára 13,5 millió forint lett volna. A sikerdíjas megbízású jogászunk úgy vélem jó munkát végzett, mert 10 millió forint követelést visszahozott Nárainak.

A rendőrség nyomoz...

Mint már írtam, egy valószínűleg Nárai magánszemély feljelentése nyomán vizsgálódik a rendőrség, akinek kilétét nem fedhetik fel. A kérdések alapján az Árpád, Dózsa György, József Attila utcák felújításai, a faluközpont átépítése, korábbi fejlesztések, illetve a leendő harangláb építésének, adománygyűjtésének körülményeit, pénzügyei műveleteit, szabályszerűségeit vizsgálják kiemelten. Azaz a közelmúltban végzett több tízmillió forint összértékű fejlesztéseink minden egyes mozzanatát, ajánlatokat, szerződéseket, határozatokat kielemez a nyomozó hatóság. A nyomozás jelenleg is tart, a polgármester, képviselő, hivatali dolgozók, Náraiiban eddig munkát végzett cégek vezetőinek kihallgatása megtörtént. Némi lefoglalt irat is már került vissza irattárunkba. A nyomozás további eredményéről szintén beszámolunk. Megköszönve érdeklődését lakóhelyének közügyei iránti:

Németh Tamás
polgármester

Kedves Betegeim!

A Hírmondó ezen számában egy pár nappal ezelőtti hírt szeretnék kommentálni, amit a híradásokban hallhattunk, illetve olvashattunk róla. Emlékeztetésül: „Utastársa mentette meg a metrón rosszul lett férfit. Forrás: MTI (2013. augusztus 28. szerda 18:13) Az MTI úgy tudja, hogy az utast többször újra kellett éleszteni, majd mentővel kórházba szállították, egy utastársának köszönheti életét. Ismét teljes vonalán közlekedik a 3-as metró – közölte a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) a Facebook-oldalán szerda délután. A vonalon korábban a Nagyvárad tér és Kőbánya–Kispest végállomás között pótlóbuszok szállították az utasokat, mert az Ecseri úti állomásnál egy utas rosszul lett. Gyórfi Pál, az Országos Mentőszolgálat szóvivője elmondta, hogy a 60 év körüli férfi egy utastársának köszönheti az életét, aki már a szerelvényen megkezdte az újraélesztést. Amikor a mentők a helyszínre értek, a férfinak újra volt keringése. Bár ezt követően még kétszer újra kellett éleszteni, stabil állapotban adták át a kórháznak, jó esélye van a felépülésre. A szóvivő hangsúlyozta:

ritka, hogy egy civil ennyire hatékony és szakszerű segítséget tud nyújtani.”

A hír kapcsán eszembe jutott az első alkalom, amikor újraélesztésben részt vettem. 2012 nyarán történt egy pécsi lakásban, épp az Országos Mentőszolgálat egyik pécsi állomásán gyűjtöttem tapasztalatot és tudást, amikor egy eszméletlen beteghez riasztottak minket. A lakásba érkezve egy 60 év körüli eszméletlen hölgy látványa fogadott minket, aki félig lelógott az ágyról tanácstalan családtagok gyűrűjében. A beteget megvizsgálva igazolódott, hogy halott. A mentőautó 3 fős legénységével azonnal újraélesztést kezdtünk, és mintegy fél óra küzdelem után a hölgy visszatért közénk. Ugyan eszméletét nem nyerte vissza, de légzése és keringése rendeződött, és stabil állapotban szállítottuk az intenzív osztályra.

Ha elképzelik a szituációt a saját otthonukban, családjukban, utcájukban mit tettek volna a hölgy családtagjai helyében? Úgy gondolom, mindannyiunk hasznára lehet, ha átgondoljuk, hogy ilyenkor mik a teendők, illetve azok sorrendje. Tehát, ha megpillantunk egy földön, ágyon, bárhol fellelhető embert, aki megítélésünk szerint nem kelti egészséges egyén látszatát: Csak akkor meggyünk oda hozzá, ha saját egészségünket, testi épségünket nem veszélyeztetjük eközben. Megszólítjuk! Hangosan szólolgatni kezdjük, ha szavunkra nem reagál, megrázzuk. Ha semmi

válasz, következik a légzés és a keringés vizsgálata. A hátán fekvő beteg esetében a légzés vizsgálata abból áll, hogy a beteg arca fölé helyezzük arcunkat (ld. ábra), és egyszerre nézzük, hogy emelkedik-e a mellkas, halljuk, hogy lélegzik-e (szuszogás), és érezzük, ahogy kifújja a levegőt. Amennyiben van légzése, mentőt hívunk. (tel.: 104)

126a A légzés vizsgálata

126b A keringés vizsgálata

Ha nincs légzése, kitapintjuk a beteg nyaki ütőerén a pulzusát. (legalább 5 másodpercen át tapintjuk) (ld. ábra). Ha van, hívunk mentőt. Ha nincs pulzusa, AZONNAL újraélesztést kezdünk, miközben segítségért kiáltunk, ha magától nem jön oda senki, és mentőt hívatunk vele. Letesszük a beteget a földre, vagy egyéb kemény alapra (ágy nem jó). Belenézünk a beteg szájába, DE csak akkor kotorászunk bele, ha valami látványos idegentestet látunk, vagy kimozdult a műfogsor. A beteg feje mellé guggolva a beteg fejét hátraszegjük, száját becsukjuk állának megemelésével. Ha a higiénés körülmények megengedik, 2 befúvást alkalmazunk a beteg ORRÁBA. Ezt követően elkezdjük nyomni a beteg mell-

kasát. 30-szor egymás után a szegycsont alsó végének magasságában (nyújtott könyökkel). A 30 nyomást 20 másodperc alatt kivitelezni kell!

2 befúvás

30 nyomás

2 befúvás

Így folytatjuk 2 percig, majd ellenőrizzük újraélesztésünk hatékonyságát. Légzés, keringés meglétének ellenőrzése a fent leírtak alapján. Az újraélesztést addig folytatjuk, míg A) Megérkezik a szaksegítség. B) A beteg keringése és/vagy pulzusa visszatér. C) Kimerülünk, és nincs váltótársunk. Megjegyzés: ha a beteg higiénés állapota nem teszi lehetővé, nem végzünk befúvást, továbbá nem végzünk befúvást mérgezett beteg esetében sem (amennyiben ismert a tény).

Visszatérve a pécsi hölgy esetére, az esetet követően napokig libabőrös lett a karom, mikor eszembe jutott az az érzés, amikor tapinthatóvá vált az ujjaim alatt a beteg pulzusa. Egy nagyon jó barátom szerint ilyenkor az ember őrangyallá válik.

Remélem, Önök is bátran és ügyesen segítenek ilyen helyzetben, és mind többen leszünk az őrangyalok csapatában. Büszke vagyok rá, hogy a háziorvosuk lehetek, és ilyen szeretettel fogadtak! Köszönöm!

Dr. Hang Dóra

házi orvos

Lisztérzékenység

Manapság gyakran hallani a kalászos gabonákban előforduló fehérjéről, amely többféle betegséget is okozhat. Tényleg ártalmas volna a mindennapi kenyér? Hollandiában a II. világháború alatt az éhező, kenyérhez nem jutó, korábban súlyos betegek állapota váratlanul javulni kezdett, majd a kenyér újbóli megjelenése után ismét romlott. Ez ösztönözte Van

Dicke holland gyermekorvost a további kutatásra. Akkoriban azt hitték, hogy egy ritka kórnak jutott a nyomára. Az utóbbi évtizedben rengeteget fejlődött a diagnosztika, leegyszerűsödött és olcsóbbá vált a cöliákia kimutatása. Magyarországon kb. minden századik embert érinti ez az autoimmun betegség. Ez azt jelenti, hogy a beteg immunrendszere a saját test egyes alkotóelemeit is idegen betolakodóként azonosítja, és ezért fellép ellene, s ennek a következménye a bélbolyhok pusztulása. A lisztérzékenynek bizonyuló új paciensekről alaposabb vizsgálódásnál sokszor kiderül, hogy családjában előfordult már ez a betegség, illetve a családtagok szűrésekor felfedezik, hogy lappangó vagy tünetesegény formában jelenleg is előfordul. Ez is azt tükrözi, hogy az öröklődésnek kulcsszerepe van. A bökkenő azonban az, hogy ez a magyar lakosság 20-30%-ára igaz, mégis csupán töredéküknél alakul ki a betegség. Így jelenleg is intenzív kutatások folynak, még mi is befolyásolhatja, hogy a hordozókból betegek lesznek.

Klasszikus esetben már korán, a szilárd ételek bevezetése után fél-egy évvel feltűnik, hogy nincs valami rendben. A gyermek növekedése lelassul, megáll, állandó hasmenése van, felfúvódik,

egyre súlyosabbá válik a vérszegénysége, s ez vaspótlásra sem javul. A vékonybélbolyhok károsodása miatt a szervezet nem tud elegendő tápanyagot felvenni. Ma már ismeretes számunkra, hogy a cöliákia számos esetben tünetesegény, vagy éppen tünetmentes is lehet. Sajnos, ha nem veszünk róla tudomást, s nem zárjuk ki az étrendből a glutént, jelentősen nő a rosszindulatú béldaganatok kialakulásának kockázata, csontritkulást, májgyuladást, epilepsziát, migrént, nőknél akár meddőséget is okozhat.

Kutatások támasztják alá, hogy a csecsemők esetében nagyon fontos mikor kapnak először kalászos gabonaféléket tartalmazó ételt, s persze az is fontos, hogy mekkora mennyiségben. A csak anyatejjel táplált gyermekeknél 6 hónapos kor után és csak kis mennyiségben történik a glutén bevezetése. A tápszeres babáknál ez az idő 4 hónapos korra tevődik, de a kis mennyiség náluk is fontos.

Az autoimmun betegségek jelenleg nem gyógyíthatók, leginkább azért, mert a kiváltó ok ismeretlen. Közülük a cöliákia az egyetlen, ahol tudjuk mi váltja ki: a glutén. Ezért gluténmentes diétával teljesen panaszmentessé válhat a beteg. Ez a diéta azt jelenti, hogy a boltokban, pékségekben kapható kenyerekről, péksüteményekről, cukrásztermékekről, óvodai, iskolai közétkeztetésről, később a sörről, gabonapárlatokról, az éttermi ételekről is le kell mondani. De szerencsére napjainkban már gluténmentes termékekből, alapanyagokból is óriási a választék, s minden nagyobb szupermarketben kaphatók. Ezekből több mindent lehet otthon készíteni és tárolni. A speciális termékek, alapanyagok ára jóval magasabb, mint a hagyományosoké, de szerencsére ezek segítségével teljesen panasz- és tünetmentes lehet a beteg.

Molnárné Németh Emma

védőnő

Óvodai hírek – Amiről a szülőknek tudniuk kell!

Az új Köznevelési Törvény sok változást hozott az óvodai életben. Az óvodakötelezettségről (hároméves kortól) és tankötelezettségről.

Az óvodakötelezettségről. 2014. szeptember 1-jétől minden 3. életévét betöltő gyermeket be kell íratni óvodába. Új, hogy a törvény rendeletben szabályozza a szülő beíratási kötelezettségét! 2014 áprilisában azokat a gyermekeket kell beíratni, akik 2014. szeptember 1. – 2015. augusztus 31. között betöltik a harmadik életévüket. Ez alól csak a területileg illetékes jegyző adhat felmentést megfelelő indokkal. Új ágazati törvény, hogy a jegyző gondoskodik az óvodai nevelésben részvételre kötelezettek nyilvántartásáról. Az óvodai felvételtől, átvételtől a továbbiakban is az óvoda vezetője dönt. A kötelező felvételt biztosító óvoda vezetője a megküldött nyilvántartó alapján értesíti a gyermek lakóhelye szerinti illetékes jegyzőt, ha a gyermeket az óvodába nem írtatták be. Tehát az óvodai beíratás nem csak joga, hanem kötelezettsége is a szülőknek.

A tankötelezettségről. A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségnek megléte, annak igazolása. Magyarországon minden gyermek köteles intézményi nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni. 2013. január 1-jétől hatályba lépő új tör-

vényi rendelkezések szerint a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tanköteleessé válik. A tanköteleesség kezdetétől 2013. január 1-jétől az új ágazati törvény ezt a jogkört az óvoda vezetőjéhez, meghatározott esetben a szakértői bizottsághoz utalta. Tehát, az óvoda javaslatára, szülői egyetértéssel még egy évig maradhat az óvodában a gyermek, ha nem érte el a megkívánt fejlettségi szintet. A tankötelezettség megkezdésének végső időpontja, a rugalmas iskolakezdés – mivel nem csak a gyermek életkorát, hanem az iskola megkezdéséhez szükséges fejlettséget is figyelembe veszi – lehetőséget teremt a tanköteles korú 6 éves gyermekek óvodában maradására. Meddig tehető ez meg? A gyermek utoljára abban az évben kezdheti meg óvodai nevelési évét, amelyben a hetedik életévét betölti. Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született és a nevelés tanácsadó vagy a szakértői és a rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában.

Ezúton szeretném megköszönni a szülők, kollégák és a fenntartó bizalmát a vezetői megbízásomhoz! Továbbra is legjobban tudásom, szakmai felkészültségem szerint kívánom vezetni az óvodát, együtt a kollégákkal, szülőkkel és a fenntartóval. Tisztelettel:

Fábics Ildikó

óvodavezető

Kovács Ramóna: Pillanatok

Kedvetlen állnak még a kopasz fák,
madárdal utat ad a Napnak.
Piac előtt a köves téren
a galambok vígan udvarolnak.

* * *

Pirosodik már az ég alja
éjszakai sötétségek után.
Kedvesemnek csudaszép karja
leng az álom bizonytalan fokán.

* * *

Pajta állt egyszer kint az udvarunkon,
oszlopában volt egy kis rekesz.
Ott áldoztam én virággal, levéllel
s vártam a tavaszt, nyarat, őszt, telet.

2008. február

Jobbulást kívánunk!

Ezúton is jobbulást és mielőbbi felépülést, viszontlátást kívánunk Hencz Ernő Atyának, esperes Úrnak!

Meghívó

Nárai Község Önkormányzata tisztelettel meghívja Önt ünnepi műsorára, melyet az 1956-os forradalom emlékére rendez. Rendezvényünk helye és ideje:

Nárai Művelődési Ház
2013. október 23. 9 óra.

Ábrahámi bornapok

A Nári Örökzöld Nyugdíjasklub ismét meghívást kapott az ábrahámhegyi bornapokon való fellépésre. Örömmel tettek eleget a meghívásnak. Falunk kis csapata bordalokat adott elő és biztos, ami biztos alapon két ráadás számmal is készült. Sze-

rencsére, hogy volt a tarsolyukban a két nóta, mert a közönség igencsak vevő volt a nótázgatásra, s nehezen engedte le a színpadról a nyugdíjasok dalárdáját. Folyamatos taps közben velük együtt énekelte a nagyérdemű az ismert bordalokat. Szép sikert arattak, ami azért is nagy teljesítmény, mert az előttük

színpadra lépő csapat – akik ugyancsak Náriai lakói – hatalmas bulit csapott. Kántor Laciék szerepeltek előttük a Rock & Dili show-val és fergeteges hangulatot csináltak. Laci és csapata

megtáncoltatta kicsit és nagyot, öreget és fiatal. Náriai büszke lehet magára, ismét otthagya névjegyt a Balaton partján, ahová mindig visszavárják őket.

Nádas Nikolett

Kedvező nyelvtanfolyam a Művelődési Házban

A Náriai Önkormányzat a Zalaegerszegi Nyelviskolával közösen sikeres TÁMOP 2.1.2 pályázat segítségével megvalósuló kedvező nyelvtanítást indít a Művelődési Ház könyvtárában. E pályázat keretében személyenként maximum 90.000 Ft állami támogatás igényelhető, melynek lebonyolításában segítséget nyújtunk.

Megnevezés	Óraszám	Támogatás összege* (Ft)	Önrész összege (Ft) + munkafüzet
ANGOL			
teljesen kezdő	90	85 500	4500 + 3200
újrakezdő	120	90 000	30 000 + 3200
alapszint	150	90 000	60 000 + 3200
NÉMET			
teljesen kezdő	130	90 000	40 000 + 1200
alapszint	200	90 000	110 000 + 1200
OROSZ			
teljesen kezdő	150	90 000	60 000 + 2700

A tandíj tartalmazza a tankönyvek árát, de a munkafüzetet nem. A munkafüzetet nem kötelező megvásárolni! A pályázat részletes információi a www.tudasodajvod.hu oldalon találha-

tók. A támogatás igénybevételéhez minden magánszemélynek be kell regisztrálni, de szívesen segítünk ebben is. Tervezett oktatási időpontok (ettől el lehet térni):

15:00-17:15-ig

17:30-19:45-ig vagy 17-19:15-ig.

Bővebb információ és jelentkezés az iskola vezetőjétől Szabó Szilviánál a 30/747-1980-as telefonszámon, vagy az info@zalaegerszegnyelviskola.hu e-mail címen lehet.

zalaegerszegnyelviskola.blogspot.com

www.zalaegerszegnyelviskola.hu

www.facebook.com/pages/Zalaegerszeg-Nyelviskola/243296502401888

Humor

– Miről kapta nevét Nepál?

A vénék gondolkodóba estek a névválasztáskor, míg egyikük csak így szólt:

– Nekem mindegy mi lesz, de ha egyetértetek velem, csak ne Pál legyen a neve!

És a többiek ezzel egyetértettek.

Szüreti felvonulást tartottunk

Nárai is csatlakozott a közmédia „Itthon vagy! Magyarország szeretlek!” programsorozatához, amely szeptember 28–29-én zajlott. Szombaton ennek jegyében tartottuk a szüreti felvonulást, délutáni műsort, majd a szüreti bált, melyen sztárvendégeket is fogadtunk, Bodnár Attilát és Pap Ritát, akik a 80-as, 90-es évek egykori Modern Hungária együttest alkották. Az esemény díszvendége az Ábrahámhegyi Jégmadár Nyugdíjasklub volt, akik a koraesti műsorban is felléptek a Nárai Örökzöld Nyugdíjas-klubbal és a Sárgaliliom Énekkarral.

A menet 14 órakor indult a Hősök teréről Pornóapáti irányába, a mellékutakon visszatérve rövid pihenőt tartottunk a Művelődési Háznál. Indultunk a Kossuth utcán Ják irányába, ezen visszafordulva a Hősök terén Szombathely irányába, az Ady utcánál a mellékutakon visszafordultunk és 18 órára értünk ismét a Művelődési Házhoz, ekkor vette kezdetét a műsor. Az idei menet is több mint tíz járműből állt, több mint kettőszázan tartottak a

menettel, melynek biztonságát két járőrautó biztosította. Külön érdekesség volt az egykori, mára elfeledett Nárai tűzoltóautó, mellyel Hompasz Béla képviselő vonult, aki az autót önszorgalomból teljesen felújította. A tűzoltóautó bár közel 40 éves, még csak 5500 km-t futott, nem csoda, ha sikerült ilyen állapotba hozni. Rozsda nem marja, fényezése az eredeti. Szeretnénk tovább őrizni, Nárai kedves színfoltja, melyhez sok emlék fűződik és még reméljük fog is.

Másnap, vasárnap avattuk a Művelődési Házban pályázati pénzből létesített konditermet. A programsorozat támogatására 250 ezer forint vissza nem térítendő támogatást nyertünk a Belügyminisztériumtól. Szervezők a Művelődési Ház, Önkormányzat, Náraiért Egyesület, Nyugdíjasklub, Sárgaliliom Énekkar, Óvoda, Nárai Sportkör és a nárai gazdálkodók voltak. A szervezésben oroszánrészt vállalt Nádas Nikoletta és Tóth Antal, de nem csak nekik, hanem mindenki segítségét köszönjük!

(Fotók: Némethné Szibler Szilvia, Lóránth Csaba).

N T.

Devecseri Szilárd a válogatottban!

Folytatás az 1. oldalról

Aztán a folytatásról is beszél. Latolgatja az esélyeket, szerint-e némi szerencsével, na és jó játékkal akár a csoportmásodik hely is meg lehet. Így több évtized után ismét esély nyílhatna a magyar válogatott számára a világbajnokságra való kijutásra. És mi másról is ábrándozhat egy ifjú tehetséges focista? Szilárd! Nárai veled van, kitartást, mindent bele, mi szurkolunk Neked!

N. T.

Meseszüret

Új programmal kedveskedünk a meseszerető gyermekek és szüleik számára. Havonta egy alkalommal a délelőtti órákban régi meséket nézhetnek a könyvtárba látogatók. Néhány kedves cím az ajánlatból: Vízipók-csodapók, A kockásfülű nyúl, A kisvakond, A nagy ho-ho-horgász, Kíváncsi Fáncsi, Frakk, Magyar Népmesék...

Egy alkalommal három, négy mesét vetítünk, s utána a gyermekek rajzolhatnak, a kisebbek színezhetnek az adott mese részleteiből. Az elkészült képekből az év végén kiállítást rendezünk.

Az első időpont 2013. október 12-én, szombaton 10:00 órakor lesz a könyvtárban. Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

Nádas Nikolett

Sporthírek – Labdarúgás

A csapatunk a 2013/14-es szezonban a megyei III. osztály déli csoportjában szerepel. Sajnos az évadot négy vereséggel kezdtük. Majd ezt követően búcsúkor 3–1-re sikerült legyőzni Rábatöttös csapatát. Ezután nagy reményekkel utaztunk Telekesre, ahol sajnos 1–0-s vereség lett a sok helyzet kihagyása végett. Majd ezt követően fogadtuk Nemeskoltát, akik ellen már 2–1-re nyertünk. Sajnos a sok helyzet elpuskázása miatt a csapatunk mindössze a 9. helyen áll. A hátralévő mérkőzéseken mindenképpen szeretnénk javítani a mérlegen. Várjuk szurkolóinkat is szeretettel a hazai mérkőzésekre! Sportbaráti üdvözléssel:

Koltay István
sportkör elnök

